

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
MATEŘSKÁ ŠKOLA HOLICE, PARDUBICKÁ 992

„SVĚT A MOJE MÍSTO V NĚM“

MOTTO : „VÍTEJTE VE SVĚTĚ PLNÉM DOBRODRUŽSTVÍ,
HER A RADOSTNÉHO OBJEVOVÁNÍ“

ČÍSLO JEDNACÍ : 37-MŠ-2017

PLATNOST : ZÁŘÍ 2017-ČERVEN 2021

OBSAH ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

1. Identifikační údaje o škole

2. Charakteristika školy

2.1 Historie a současnost

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

3.2 Životospráva

3.3 Psychosociální podmínky

3.4 Organizace vzdělávání

3.5 Řízení mateřské školy

3.6 Personální a pedagogické zajištění

3.7 Spoluúčast rodičů

3.8 Podmínky vzdělávání dětí s SVP

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

4. Organizace vzdělávání

4.1 Charakteristika jednotlivých tříd

4.2 Pravidla pro zařazování dětí do jednotlivých tříd

4.3 Činnost vyžadující souběžné působení pedagogů

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

4.5 Individuální vzdělávání dle § 34b školského zákona

4.6 Adaptační program

5. Charakteristika ŠVP

5.1 Zaměření školy

5.2 Cíle vzdělávacího programu

5.3 Metody a formy práce

5.4 Vzdělávání dětí s SVP a dětí nadaných

5.5 Preventivní logopedická péče

5.6 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

6. Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.2 Aktivity při MŠ

7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

NÁZEV: Mateřská škola Holice, Pardubická 992, okres Pardubice

ADRESA: Mateřská škola, Pardubická 992, Holice 534 01

TELEFON: 466 682 189 - ředitelství
737 137 100 - ředitelka školy
732 794 798 - omlouvání dětí

ZŘIZOVATEL: Město Holice, Holubova 1

PRÁVNÍ FORMA: příspěvková organizace

IČO: 48159735

KAPACITA MŠ: 112 dětí

PROVOZNÍ DOBA: 6.15 – 16. 30 hod.

ČINNOSTI ŠKOLY: Mateřská škola
Školní jídelna

ŘEDITELKA MŠ: Bc. Dagmar Kulhavá

**ZÁSTUPKYNĚ
ŘEDITELKY:** Monika Hálová

NÁZEV ŠVP: SVĚT A MOJE MÍSTO V NĚM

**KONTAKTY
A INFORMACE:** ms.pardubicka@volny.cz
kulhava.dagmar@seznam.cz
www.volny.cz/ms.pardubicka

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Holice, Pardubická 992 je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je město Holice. Mateřská škola je čtyřtřídní a je postavena na okraji města. Nemá bezbariérový přístup. V případě potřeby přijmout postižené dítě by nebyl problém integrovat dítě do jedné ze dvou tříd v přízemí budovy.

Součástí pozemku jsou dvě velké zahrady se třemi pískovišti, novým hřištěm na volejbal, basketbal, fotbal a venkovní sprcha.

Mateřská škola Holice, Pardubická 992 je čtyřtřídní škola s celodenním provozem. Do června 2017 byla jedna třída speciální – logopedická. Kapacita mateřské školy byla 102 dětí, od září 2017 je navýšena na 112 dětí. Třídy se naplňují do počtu maximálně 28 dětí. Jednotlivé třídy jsou pojmenovány: BERUŠKY, SLUNÍČKA, MOTÝLCI, KYTIČKY.

Provozní doba mateřské školy je od 6.15 do 16.30 hod. Součástí mateřské školy je školní jídelna. Provoz mateřské školy zajišťuje zpravidla 16 zaměstnanců (9 pedagogů, 7 provozních zaměstnanců).

Škola má vlastní tělocvičnu a saunu. Ta je využívána od podzimu do jara a navštěvují ji i děti ze školní družiny ZŠ Holice Holubova.

Pohyb je jednou ze základních potřeb předškolního dítěte, proto se snažíme dětem poskytnout dostatek prostoru pro pohybové a sportovní aktivity – zdravotní cviky, chůze, běh, poskoky, lezení, házení, chytání, kotoul vpřed, pohybové a taneční hry, hudebně-pohybové hry, hry na sněhu, výuka plavání, lyžování. Průběžně rozšiřujeme sportovní náčiní na školní zahradu i do tělocvičny. Zahradu také rozšiřujeme o další prvky pro rozvoj obratnosti a odvahy. Na školní zahradě je menší kopec, který je ideální pro zimní radovánky. Vzrostlé stromy poskytují dostatek stínu v letním období.

2.1 Historie a současnost

Mateřská škola byla slavnostně otevřena k 1. 9. 1977. Její kapacita byla 120 dětí. Od září 1994 do června 2017 byla na naší MŠ logopedická třída.

V roce 2014 bylo provedeno zateplení budovy, došlo k výměně oken, topení, novým rozvodům vody a byla provedena nová fasáda. Mateřská škola byla v té době uzavřena od 1. června do 31. srpna 2014.

V roce 2016 o prázdninách rekonstrukci zaznamenala i školní jídelna, prošla velkou rekonstrukcí.

Ideální polohy naší školy plně využíváme k vytváření základů pro odpovědný postoj k životnímu prostředí a k rozvoji citové oblasti ve vztahu k rodišti dětí.

Veškeré snažení všech zaměstnanců směřuje k tomu, aby zde dítě bylo maximálně šťastné a spokojené.

3. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné (materiální) podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, vhodné prostorové uspořádání, které plně vyhovuje různým skupinovým i individuálním činnostem.

Vybavení tříd nábytkem (židle, stoly, skříňky) odpovídá věkovému složení dané třídy a počtu dětí ve třídách. Od roku 2014 se postupně vše modernizuje.

Třídy mají herní část a část se stolky, která zároveň slouží jako prostor jídelny. Pro pohybové aktivity využíváme tělocvičnu a za příznivého počasí školní zahrady.

Hračky, pomůcky, výtvarný materiál, hudební nástroje apod. jsou umístěny tak, aby na ně děti samy dosáhly a mohly si je brát po celý den. Dětské práce jsou přístupné jak dětem, tak rodičům. Pomůcky jsou průběžně dle potřeb a finančních možností doplňovány, aby splňovaly individuální požadavky dětí. Šatny jsou vybaveny úložnými prostory, každé dítě má své místo označené značkou.

Součástí budovy jsou dvě oplocené zahrady. Na jedné školní zahradě jsou hrací prvky, které se postupně snažíme modernizovat. Slouží především k rozvoji obratnosti, odvahy, hrubé motoriky. Na druhé školní zahradě jsou dvě velká pískoviště, nově vybudovaná multifunkční plocha. Pro horké letní dny plánujeme pro děti vybudovat mlhoviště nebo sprchy s bezpečným povrchem smartsoft. Pískoviště prošla o prázdninách rekonstrukcí a došlo k novému stínění pískoviště. Vyřešili jsme také prostory na ukládání zahradních hraček, koloběžek, kol, fotbalových branek apod. – zakoupili jsme zahradní domek.

Vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečností a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

Strava se připravuje ve vlastní školní kuchyni, podává se čerstvá a dostatečně teplá. Děti dostávají plnohodnotnou a vyváženou stravu dle příslušných předpisů. Dbáme na zachování vhodné skladby jídelníčků, dodržování technologie přípravy pokrmů a nápojů. Dětem poskytujeme více čerstvého ovoce, zeleniny a luštěnin. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Dostatečný pitný režim je zajištěn v průběhu celého dne. Na vyhrazeném místě ve třídě si starší děti samostatně načepují do svých hrnečků, mladším dětem nalévá nápoje učitelka. Na třech třídách mají děti možnost načepovat si vodu z automatu.

V letních měsících je zajištěn přísun tekutin i při pobytu venku. Děti postupně vedeme k samostatné přípravě stolování a sebeobsluhy u svačiny i oběda. Děti se

učí správně používat příbor. Učí se nemluvit s plnými ústy, před a po jídle jsou vedeny k dostatečné hygieně.

Po obědě mají všechny děti možnost si odpočinout při pohádce, relaxační hudbě, dle individuálních potřeb využít spavého či nespavého režimu, čímž respektujeme jejich individuální potřeby. Donucovat děti ke spánku je zcela nepřijatelné.

Hygienické potřeby vykonávají děti samostatně, učitelce oznámí odchod na toaletu. V případě potřeby jim učitelka dopomůže. Hygienické návyky jsou s dětmi neustále upevňovány.

S ohledem na počasí a kvalitu ovzduší dodržujeme dostatečný pobyt na čerstvém vzduchu. Děti mají prostor pro spontánní činnosti a aktivní pohyb. Pobyt na školní zahradě je střídán s vycházkami po městě a blízkém okolí. Při pobytu a hře děti rozvíjí svou tělesnou zdatnost, rychlost, motoriku, koordinaci, samostatnost, odvážnost aj. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiérech mateřské školy. Denně jsou zařazovány pohybové aktivity.

Mateřská škola má pravidelný denní řád, který je flexibilní a umožňuje tak organizaci dne a činnosti dětí přizpůsobit aktuálním potřebám a situacím.

Všichni zaměstnanci školy se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Naším cílem je, aby se děti v MŠ cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Na škole je umožněno nově příchozím dětem tzv. adaptační období, ve kterém si mohou na prostředí školy zvykat postupně, se svými rodiči. Přítomnost rodičů ve třídách je jinak po domluvě samozřejmostí.

Respektujeme individuální potřeby dětí s úměrnou zátěží. Děti nejsou neurotizovány spěchem a chvatem.

Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován!

Volnost a svoboda, kterou dětem dáváme, je vyvážena dodržováním pravidel.

Ve třídách si společně počátkem roku stanovujeme pravidla chování a v průběhu celého předškolního období jsou děti důsledně vedeny k jejich dodržování.

Ve třídách spoluvytváříme kamarádké společenství, kde je dětem dobře a jsou zde rády. Děti dostávají jasné a srozumitelné pokyny.

Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech! Děti jsou vedeny k samostatnému rozhodování.

Děti jsou dostatečně oceňovány a konkrétní projevy dětí jsou vyhodnocovány, používáme zpětnou vazbu a zaměřujeme se na to, abychom nepoužívali pochvaly a odsudky jako projev autoritativního přístupu.

Vzájemná pomoc, podpora, tolerance a důvěra – to jsou styčné body naší práce.

Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná. Škola pravidelně nabízí tzv. „Středeční hrátky“ – pro zájemce o přijetí. Děti zde mají možnost seznámit se s prostředím i učitelkami. Je to první adaptace dítěte na mateřskou školu.

Ve vztazích mezi dospělými a dětmi sledujeme vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost a zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc a podporu.

Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

3.4 Organizace vzdělávání

Režim dne zohledňuje věkové a fyzické zvláštnosti dětí a mladistvých, podmínky jejich pohybové výchovy, otužování a režim stravování včetně pitného režimu. Denní řád je dostatečně pružný, kdy je možné respektovat individuální potřeby dětí a včas reagovat na aktuální potřeby.

Každý má možnost pracovat svým tempem. Vytváříme vhodné podmínky pro individuální, skupinové a frontální činnosti. Denně zařazujeme zdravotní pohybové aktivity, vytvořen je prostor pro spontánní hru, vyvážený poměr řízených a spontánních aktivit, a to i v odpoledním čase. Činnost, kterou děti nedodělají dopoledne, si mohou dodělat i v odpoledním čase, v čase nespavého režimu.

Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Činnosti probíhají skupinově, individuálně, frontálně. Je respektováno soukromí dětí. Dítě má možnost uchýlit se do koutku, a tak se neúčastnit činností, pokud samo nechce.

Doba odpočinku a relaxace vychází z věkových a individuálních potřeb dětí, je nepřijatelné děti ke spánku nutit.

Dítě si může z domova přinést svoji hračku.

Není překračována kapacita školy, jsou dodržovány počty dětí ve třídách, spojování dětí do tříd provádíme pouze v nejnútnejších případech. Nenadále i předem známé změny v organizaci řešíme tak, aby byly dodrženy bezpečnostní a hygienické předpisy.

Režim dne

6.15 – 8.30 scházení dětí

8.45	spontánní aktivity, volná hra dětí, postupné plnění časově náročných prací individuální nebo skupinová práce s dětmi
8.45 – 9.15	pohybové aktivity hygiena, svačina
9.15 – 9.45	řízená činnost skupinová nebo individuální
9.45 – 11.30	příprava na pobyt venku pohybové a sportovní aktivity, volná nebo řízená hra dětí
11.30 – 12.15	hygiena, oběd
12.15 – 14.00	odpočinek (spavý režim), zájmové aktivity (nespavý režim)
14.00 – 14.30	hygiena, svačina
14.30 – 16.30	odpolední zájmové aktivity, dle počasí na školní zahradě rozcházení dětí

Provozní doba mateřské školy

Provozní doba mateřské školy je od 6.15 do 16.30 hodin. Budova mateřské školy je zabezpečena bezpečnostním systémem (čipy), kdy se v 8.30 hod. uzamyká. Dále je otevřena v čase od 12.15 do 12.45 hod. k vyzvednutí dětí po obědě a v čase od 14.30 do 16.30 hod. k vyzvednutí dětí a odchodu domů. K vyzvednutí obědů do jídelnosičů se používá vchod z rampy školy v době od 11.00 do 11.30 hod. Při návštěvě školy mimo tuto dobu je nutné použít zvonek vedle hlavních dveří nebo u kanceláře mateřské školy. Děti se v době od 6.15 do 6.45 hod. scházejí v jedné ze tříd dle harmonogramu a v 6.45 hod. se se svými učitelkami odebírají do svých tříd. Od 16.00 do 16.30 hod. se děti opět rozcházejí z jedné ze tříd dle harmonogramu.

Provoz mateřské školy bývá zpravidla přerušen v měsíci červenci a srpnu z důvodu oprav, údržby a čerpání dovolených zaměstnanců. Rozsah omezení a přerušení stanoví ředitelka školy po dohodě se zřizovatelem, a to nejméně dva měsíce předem. Na základě písemné žádosti rodiče dítěte zajistí ředitelka školy ve spolupráci s mateřskou školou, poskytující náhradní péči, pobyt dítěte v této mateřské škole – nejpozději 30 dnů před přerušením provozu.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Budova mateřské školy je v současné době zabezpečena vstupem na čipové karty. Budova školy je po většinu dne uzamčena, otevírá se pouze v časech stanovených

Organizačním řádem školy. Všichni zaměstnanci jsou proškoleni v oblasti BOZP a PO.

Počátkem školního roku jsou o bezpečnosti poučeny všechny děti navštěvující mateřskou školu (s ohledem na jejich věk).

Poučení o bezpečnosti věnujeme pozornost po celý rok, před školou v přírodě, výlety, exkurzemi, výukou lyžování či plavání, při chůzi po městě.

Pravidelně jsou prováděny revize elektrozařízení, hromosvodu, výtahů, vzduchotechniky, hasicích přístrojů, tělocvičného náčiní a zahradního vybavení. Pravidelně jsou prováděny prořezy stromů. Všechna možná rizika vyhodnocujeme průběžně.

3.5 Řízení mateřské školy

System řízení mateřské školy

V čele školy jako právního subjektu stojí ředitelka školy, která zastupuje mateřskou školu na veřejnosti a zodpovídá za plnění všech úkolů organizace. Škola se člení na vedení školy, pedagogické pracovníky a provozní zaměstnance. Povinnosti, pravomoci a úkoly jsou všem pracovníkům jasně vymezeny.

Velký důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Všichni se podílí na dění v mateřské škole. O tom, jak se bude dítě v mateřské škole cítit, rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání podílejí.

Je respektován názor zaměstnanců.

V průběhu školního roku jsou organizovány pedagogické a provozní porady. Důležité informace jsou mezi pedagogické pracovníky předávány pomocí oběžníkové metody nebo ústně ředitelkou školy.

Informační systém funguje i vně školy (webové stránky, články v Holických listech aj.).

Tvorba ŠVP „Svět a moje místo v něm“ je výsledkem práce celého týmu.

Na spolupráci s rodiči se opět podílí všichni zaměstnanci větší či menší měrou, dle záměru plánovaných akcí.

Mateřská škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, orgány veřejné správy a samosprávy, ZŠ, PPP, ZUŠ a dalšími místními institucemi.

Kontrolní činnost

Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Kontrolní činnost je prováděna ředitelkou školy formou náhodných vstupů do výchovně vzdělávacího procesu. Kontrolní činnost může být prováděna i zástupkyní ředitelky. Hodnocena je kvalita výchovně vzdělávací práce a vedení třídní dokumentace. Kontrola kvality práce provozních zaměstnanců je prováděna v průběhu školního roku.

Povinnosti, pravomoci a úkoly jsou jasně vymezeny pracovními náplněmi zaměstnanců. Případné problémy na pracovišti řeší ředitelka se zaměstnanci okamžitě. Ředitelka průběžně vyhodnocuje rizika.

Organizační schéma školy

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Na chodu školy se podílejí všichni zaměstnanci mateřské školy, kteří se snaží dětem vytvořit příjemné prostředí pro všestranný rozvoj jejich osobnosti. Všichni jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem. Pedagogičtí i provozní zaměstnanci jsou pro výkon svého povolání odborně kvalifikováni.

V mateřské škole pracuje 9 učitelek, z nichž jedna má vysokoškolské vzdělání. Služby učitelů jsou organizovány tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče o děti. V každé třídě je zajištěno překrývání pedagogických pracovníků v rozsahu minimálně 2,5 hodin.

Pedagogičtí pracovníci jsou motivováni k dalšímu vzdělávání a samostudiu, kdy v průběhu roku využívají dle svého zájmu či potřeb školy nabídek DVPP, NIDV. Všichni pedagogové se účastní vzdělávacích kurzů za podmínky, že je zajištěn dozor nad dětmi jiným pedagogickým pracovníkem a zajištěn tak dostatečný dohled nad dětmi. K samostudiu využívají odborné časopisy a publikace, které škola vlastní.

Chutnou a zdravou stravu zajišťují dvě kuchařky a vedoucí školní jídelny. Na čistotu dohlíží dvě uklízečky. O mateřskou školu a o dvě zahrady se stará údržbář MŠ.

Vedoucí ŠJ využívá aktuálních nabídek školení, která jsou pro její práci zajímavá a přínosná. Pracuje také jako mzdová a účetní pracovnice.

V průběhu školního roku vedou pedagogové naší mateřské školy praxi pro studenty středních škol, kdy se jim snaží předat praktické zkušenosti z práce s dětmi.

Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu, je vítána a maximálně podpořena.

Specializace jednotlivých pedagogů je využita ve prospěch doplňkových programů.

Učitelky, které vedou zájmové kroužky, absolvovaly další vzdělávání v daném oboru, dále se vzdělávají.

Kroužek seznámení s anglickým jazykem – paní učitelka absolvovala kurz Brána jazyků otevřená, který pořádal NIDV Praha – pracoviště Pardubice.

Flétna – paní učitelka prošla kurzem profesora Žilky Veselé pískání.

Všechny učitelky mají odpovídající vzdělání, jedna učitelka, pracující na třídě pro děti s vadami řeči, je absolventkou bakalářského studia speciální pedagogiky.

Všichni pedagogové se stále sebevzdělávají, využívají nabídek různých vzdělávacích institucí s akreditací MŠMT. Jejich vzdělávání je cílené a tematicky zaměřené, vychází z evaluační činnosti ředitelky školy, potřeb realizace kvalitní vzdělávací činnosti a požadavků jednotlivých pedagogů a je stanoveno v Plánu vzdělávání. Učitelky mohou využívat pro samostudium odbornou literaturu ze školní knihovny.

Ředitelka maximálně podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a růst profesních kompetencí všech pedagogů včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti.

Rozpis přímé pedagogické činnosti je stanoven vzhledem k zajištění optimální péče dětem, logopedická péče je individuálně zajišťována každý den v průběhu dopolední organizace předškolního vzdělávání. Zájmové aktivity jsou organizovány tak, aby nenarušovaly průběh vzdělávání.

Speciální péče je zajištěna ve třídě pro děti s logopedickou péčí, další péče je domluvena s příslušnými odborníky (PPP, klinickou logopedkou).

Pedagogičtí pracovníci

Bc. Dagmar Kulhavá – ředitelka školy

Monika Hálová – zástupkyně ředitelky

Miluše Horáková

Milena Arazimová

Lucie Kosařová, DiS

Iva Kroutilová

Eva Rázková

Ivana Slabá

Helena Turková

Provozní zaměstnanci

Lada Jelínková – účetní, vedoucí ŠJ

Monika Růžičková – hlavní kuchařka
Libuše Formánková – kuchařka
Petra Koubková – pomocná kuchařka
Milada Syrová – školnice, uklízečka
Štěpánka Nováková – uklízečka
Zdeněk Kosař – údržbář

3.7 Spoluúčast rodičů

Mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje příjemná atmosféra, důvěra a vstřícnost. Učitelé sledují potřeby jednotlivých dětí a rodin a snaží se jim porozumět. Rodiče mají možnost každodenního kontaktu s pedagogy, pravidelně konzultují případné potíže a domlouvají se na společném postupu řešení. Rodiče mohou vstupovat do výchovně-vzdělávacího procesu, sledují výrobky a výtvarné práce dětí. Prostřednictvím nástěnek v šatnách a na webových stránkách jsou informováni o dění ve škole a o školních akcích. Společně se snažíme předcházet problémům. Zaměstnanci školy jednájí s rodiči diskrétně a nezasahují do soukromí rodiny. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu.

Spolupráce s rodiči

Mateřská škola podporuje rodiče při výchově dětí a poskytuje jim poradenství v oblasti výchovy a vzdělávání. Během roku pořádáme různé akce, kde mají rodiče možnost být se svými dětmi přítomni. Do některých akcí jsou rodiče zapojeni aktivně, v jiných jsou v roli diváka. Snažíme se o oboustrannou důvěru, vstřícnost a porozumění. Škola se prezentuje formou webových stránek, přispíváním do Holických listů informujeme občany města o dění v naší škole. Rodiče informujeme prostřednictvím nástěnky u hlavního vchodu do budovy školy, na nástěnkách v šatnách jednotlivých tříd a každodenně ústní formou při přebírání dětí. Zaměstnanci školy respektují soukromí rodin a nezasahují do jejich života, diskrétně pracují s důvěrnými informacemi.

- Pracovní odpoledne
- Besídky
- Dny otevřených dveří
- Akademie
- Mateřinka
- Rozloučení s předškoláky

Spolupráce se odráží v ochotě rodičů pomáhat mateřské škole formou darů a oprav hraček. Děti se se svými rodiči a prarodiči podílejí na sběru víček od PET

lahví, kdy jejich sběrem pomáháme postiženým dětem. V budoucnu bychom chtěli spolupráci rozšířit a na půdě školy jim zprostředkovat besedy s odborníky.

Spolupráce s dalšími subjekty

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, OSPOD, PPP, Policie ČR a HZS Pardubického kraje, ZŠ Komenského, ZŠ Holubova, DDM, ZUŠ Karla Malicha, Městskou knihovnou, Muzeem dr. Emila Holuba, KD Holice, DD Holice a okolními mateřskými školami, Gymnáziem Dr. Emila Holuba a Střední automobilní školou. Účastníme se různých akcí a soutěží.

Mezi další typ spolupráce patří zajištění odborné praxe studentům středních škol v Litomyšli a v Hradci Králové.

3.8 Podmínky vzdělávání dětí se SVP

Podmínky zabezpečení úspěšného vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními:

- uplatňujeme princip diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- při vzdělávání dětí realizujeme všechna stanovená podpůrná opatření;
- průběžně vyhodnocujeme, což nám poskytuje zpětnou vazbu;
- vedeme děti k osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte (konzultace, účast při logopedických chvílkách apod.), se školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby s odborníky mimo oblast školství;
- zajišťujeme přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Při výchovně-vzdělávací činnosti v naší škole vytváříme takové podmínky, aby bylo možné stimulovat rozvoj potenciálu včetně různých druhů nadání každého jedince a aby se tato nadání mohla dále rozvíjet. Zjišťování mimořádného nadání dítěte provádíme formou pozorování, rozboru výtvarných prací, portfolia dítěte,

rozhovory s dítětem a jeho rodiči apod. V případě, že dítě vykazuje známky nadání, doporučí škola zákonným zástupcům vyšetření dítěte ve ŠPZ, se kterým škola nadále spolupracuje. Vzdělávání mimořádně nadaného dítěte se může uskutečnit na základě IVP, který vychází ze ŠVP PV dané školy, závěrů vyšetření ŠPZ a vyjádření zákonných zástupců. IVP je zpracován ihned po zahájení vzdělávání nadaného dítěte, nejpozději do 1 měsíce, jedná se o závazný dokument, který může být průběžně upravován a doplňován.

Možné úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků

- individuální vzdělávací plány;
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, problémových úloh;
- prostor pro vlastní řešení úkolů;
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů apod.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Zařazení pedagogů do třídy nejmenších dětí věnujeme velkou pozornost. Učitelé mají pozitivní vztah k této věkové kategorii, jsou stabilní, studují odbornou literaturu týkající se práce s dvouletými dětmi a dále se v této oblasti sebevzdělávají. Překrývání pedagogů trvá nejméně tři hodiny během dne. Zatím dvouleté děti nemáme, ale v případě příjmu těchto dětí zaměstnáme chůvu, která bude dopomáhat s hygienou, sebeobsluhou, stolováním apod., což je pro práci s tak malými dětmi velkým přínosem. Pracovní doba by byla od 8.00 do 12.30 hod.

- do MŠ jsou přijímány děti, jež zvládají hygienické návyky a nepomočují se, jsou samostatné a nevyžadují zvláštní osobní péči další dospělé osoby;
- přijaté děti musejí být schopny plnit požadavky RVP PV a ŠVP;
- mají stálý pravidelný denní režim;
- prostředí třídy poskytuje dostatečný prostor pro hru, pohybové dovednosti i odpočinek, je rozděleno na místnost se stoly, které slouží zároveň ke stravování a místnost s kobercem pro hru a volné aktivity;
- přilehlé prostory slouží jako šatna a sociální zařízení, poskytující dostatečné zázemí pro zajištění hygieny dětí;
- v případě potřeby zajištění hygieny a přebalení je zajištěna účast pracovníka školy;
- režim dne respektuje potřeby dětí, IB jsou průběžně přizpůsobovány aktuálním potřebám dětí;
- účast na akcích školy s ohledem na dětské potřeby;

- dostatečné vybavení třídy podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami pro dvouleté děti;
- volně přístupné hračky jsou umístěny v dostatečné výšce, přiměřené množství skříněk je uzavřených (bezpečnost, přiměřené množství podnětů);
- je zajištěno souběžné působení pedagogů po delší časový úsek při přímé vzdělávací práci oproti běžné třídě (individuální přístup);
- přítomnost chůvy během dopoledne.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je čtyřtřídní, uspořádání tříd je většinou homogenní.

Děti jsou rozděleny do čtyř tříd běžného typu. BERUŠKOVÁ, SLUNÍČKOVÁ, MOTÝLKOVÁ, KYTIČKOVÁ TŘÍDA jsou třídy běžného typu, ve kterých je poskytováno předškolní vzdělávání dětem od věku 2,5-7 let a dětem s odkladem školní docházky. Každému jednotlivci je poskytován individuální přístup, všechny děti mají možnost využívat všech nabízených aktivit. Ve SLUNÍČKOVÉ TŘÍDĚ poskytujeme speciální každodenní péči – logopedickou.

4.1 Charakteristika jednotlivých tříd

BERUŠKOVÁ TŘÍDA

Třída se nachází v přízemí budovy a je naplňována do počtu 28 dětí. Pozornost je věnována především sebeobsluze a osvojování hygienických návyků. Děti se učí adaptovat v novém prostředí, samostatně stolovat a získávají první zkušenosti se sociální rolí ve skupině.

SLUNÍČKOVÁ TŘÍDA

Třída se nachází také v přízemí budovy, navštěvuje ji maximálně 28 dětí ve věku 3-6 let. Děti získávají základní poznatky o rodině, lidském těle, přírodě, světě a společnosti. Pracují systematicky v integrovaných blocích, které jsou svojí délkou a obsahem přizpůsobeny potřebám třídy a jednotlivcům.

V této třídě je prováděna logopedická péče.

MOTÝLKOVÁ TŘÍDA

Třída se nachází v prvním patře budovy vpravo do schodiště, navštěvuje ji maximálně 28 dětí ve věku 4-5 let, v případě většího počtu předškoláků i děti šestileté. Děti si rozšiřují své poznatky o rodině, společnosti, živé a neživé přírodě, učí se pracovat ve skupině. Jsou vedeny ke vzájemné spolupráci, ohleduplnosti,

učí se vyjadřovat své potřeby a přání, umět se rozhodnout a poradit si při řešení problémů.

KYTIČKOVÁ TŘÍDA

Třída se nachází v prvním patře vlevo od schodiště, je naplňována do maximálního počtu 28 dětí ve věku 5-6 let a děti 7leté s odkladem školní docházky. V předškolní třídě je věnována pozornost především přípravě dětí na vstup do první třídy základní školy. Děti jsou vedeny k samostatnosti, rozvoji představivosti a fantazie, logického myšlení, nalézání tvůrčích řešení, správnému držení psacího náčiní, cvičení paměti a pozornosti. Do vzdělávacího programu jsou zařazovány činnosti na rozvoj čtenářské, matematické gramotnosti, environmentální a dopravní výchovy, formou hry se děti učí základům poskytování první pomoci. V době nespavého režimu mají děti možnost rozvíjet svůj talent a nadání v nadstandardních aktivitách.

4.2 Pravidla pro zařazování dětí do jednotlivých tříd

Rozdělení dětí do tříd je plně v kompetenci ředitelky školy. Hlavním kritériem členění je zpravidla věk dítěte, kdy je zároveň přihlédnuto k individuálním potřebám a zvláštnostem jednotlivců. O rozdělení dětí do tříd rozhodne ředitelka školy vždy před počátkem školního roku s přihlédnutím k aktuální situaci a věkovému složení dětí. Zohledňujeme mimo jiné přání rodičů, sourozenecké vazby, individuální potřeby dítěte apod.

4.3 Činnosti vyžadující souběžné působení pedagogů

Souběžné působení dvou pedagogů ve třídách je zajištěno např.:

- v době přípravy na pobyt venku a pobytu venku (vycházky, pobyt na školní zahradě);
- v době podávání oběda;
- při akcích pořádaných školou (exkurze, výlety, sportovní akce);
- v čase jakéhokoliv pobytu mimo školu s počtem dětí nad 20.

4.4 Kritéria pro přijímání dětí

přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Termín zápisu do mateřské školy je uveden v dostatečném předstihu na webových stránkách školy, v Holických listech, na nástěnkách u dětských lékařů, na nástěnce u hlavního vchodu do budovy školy a vyhlášen městským rozhlasem.

Do mateřské školy jsou zpravidla přijímány děti ve věku od tří do sedmi let do výše kapacity školy, která činí 112 dětí. O přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, rozhoduje ředitelka školy. Pořadí přijetí žádosti není rozhodující. K předškolnímu vzdělávání jsou přednostně přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky s místem trvalého pobytu ve spádové oblasti na území města Holic a dále děti, které k 31. 8. dosáhnou věku 5 let. Pokud nelze dítě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky přijmout z kapacitních důvodů, zajistí obec, v níž má dítě místo trvalého pobytu, zařazení dítěte do jiné mateřské školy. V případě, že není kapacity školy zcela naplněna, může být přijato i dítě mladší třech let věku.

O přijetí dítěte se zdravotním postižením rozhodne ředitelka školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popř. také registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost.

Do mateřské školy může být přijato pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže podrobit pro trvalou kontraindikaci. Netýká se dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Dítě může být do mateřské školy přijato i v průběhu roku, pokud to umožňuje kapacitní podmínky školy.

ukončování předškolního vzdělávání

Podle § 35 zákona č. 561/2004 Sb., může ředitelka po předchozím upozornění zákonného zástupce dítěte rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání, jestliže :

- se dítě bez omluvy nepřetržitě neúčastní předškolního vzdělávání po dobu delší než dva týdny;
- zákonný zástupce závažným způsobem opakovaně narušuje provoz mateřské školy;
- ukončení doporučení v době zkušebního pobytu dítěte lékař nebo školní poradenské zařízení;
- zákonný zástupce opakovaně neuhradí úplatu za vzdělávání v mateřské škole nebo úplatu za školní stravování (§123) ve stanoveném termínu a nedohodne s ředitelkou školy jiný termín úhrady.

4.5 Individuální vzdělávání dle § 34 b

Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné. Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné školní docházky v pracovních dnech. Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin v souladu s organizací školního roku v základních a středních školách.

Termín jarních prázdnin se určuje podle sídla mateřské školy v souladu s vyhláškou o organizaci školního roku. Právo dítěte vzdělávat se v mateřské škole je po celou dobu provozu, v němž je vzděláváno.

V případě, že se zákonný zástupce rozhodne pro individuální vzdělávání svého dítěte, je povinen toto oznámit řediteli školy nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- a) jméno a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte a potvrzení o
- b) uvedené období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte

Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z RVP PV. Mateřská škola ověří do 15. prosince úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. V případě, že zákonný zástupce účast svého dítěte u ověření nezajistí, a to ani v náhradním termínu, individuální vzdělávání dítěte ředitelka školy ukončí. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte již nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat a dítě nastoupí následující den ke každodenní docházce do mateřské školy.

4.6 Adaptační program

Děti, které mateřskou školu zatím nenavštěvují a chystají se k zápisu, mohou využít tzv. „Středečních hrátek“ v naší škole.

Prostory třídy a herny beruškové třídy slouží pro hry a tvořivé činnosti dětí a vzájemná setkávání jejich rodičů. Programovou nabídku si vytváří sami rodiče, kdy není na škodu nabídnout ostatním něco ze svých dovedností. Maminky na

mateřské dovolené tak mají možnost pohrát si se svými dětmi v prostorách školy, za příznivého počasí využít ke hře také školní zahradu, podělit se o zkušenosti s výchovou dětí nebo si jen tak vzájemně popovídat. Děti, které takto poznají prostory mateřské školy, nemají takové potíže s adaptací.

5. CHARAKTERISTIKA ŠVP

5. 1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s názvem „Svět a moje místo v něm“ byl vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) a s ohledem na konkrétní podmínky školy všemi pedagogickými pracovníky mateřské školy s ohledem na dané možnosti školy, kdy bylo využito mnohaletých zkušeností z pedagogické praxe jednotlivých pedagogů.

Mezi tématy nechybí rodina, mravní zásady, společenské role, ochrana zdraví, město, kde žijeme, cestování, lidé a jejich vlastnosti, živočichové a rostliny, příroda živá a neživá, dopravní prostředky, planety a vesmír, řemesla a povolání, předměty denní potřeby, časové pojmy a souvislosti apod.

Integrované bloky tvoří systematický námětový celek, který je sestaven v souladu s ročním obdobím, svátky roku a celoročními aktivitami školy. S ohledem na specifika dané třídy si pedagogové sami tvoří vzdělávací nabídku, kdy není nutné dodržet všechna stanovená témata ani jejich délku. Při plánování činností vycházíme z potřeb a zájmu dětí, z individuálních a aktuálních potřeb dítěte. Není povinností učitele veškerou plánovanou vzdělávací nabídku realizovat.

Organizujeme takové aktivity, které podněcují zájem o činnost, aktivitu dětí, experimentování, přičemž vždy respektujeme jejich tempo a individuální potřeby. Předškolní vzdělávání přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí dané věkové skupiny a usilujeme o to, aby byla respektována všechna vývojová specifika. Snažíme se respektovat dětská přání a vytvářet vhodné vzdělávací prostředí, v němž se dítě cítí jistě, bezpečně, radostně a spokojeně s dostatkem prostoru pro spontánní aktivity, hru a vlastní plány. Na základě prožitku a vlastní zkušenosti podněcujeme děti k učení a poznávání. Klademe důraz na prožitkové a činnostní učení, kooperaci, všestranný rozvoj tělesné zdatnosti, environmentální výchovu a rozvoj komunikačních dovedností. Všem dětem jsou poskytovány rovné příležitosti ke vzdělávání.

Děti s OŠD jsou systematicky připravovány na vstup do 1. třídy základní školy, procvičují si správné držení psacího náčiní, uvolnění zápěstí při grafomotorických činnostech, vizuomotorickou koordinaci (prvky zaměření na přesnost, nápodoba jednoduchých tvarů, spojování bodů, omalovánky), zaměřujeme se na prvky

předmatické a předčtenářské gramotnosti, kdy se učí rozlišovat hlásku na počátku a na konci slov, dělit slova na slabiky, uspořádat předměty dle velikosti, vytvořit skupinu o daném počtu, dělit předměty do skupin dle daného kritéria, pravolevou orientaci, prostorové vnímání, pojmy před, za, dole, nahoře, větší, menší, uber, přidej, apod. Zařazujeme činnosti pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, činnosti pro rozvoj pracovních návyků a sociálních dovedností.

5.2 Cíle vzdělávacího programu

- doplňovat rodinnou výchovu;
- vytvořit bezpečné prostředí pro spokojený pobyt dětí a zaměstnanců školy;
- vytvořit prostředí s dostatkem mnohostranných podnětů k aktivnímu rozvoji a učení;
- rozvoj všech stránek osobnosti dítěte;
- vytvořit základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání;
- pomoci vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje před vstupem do základní školy;
- poskytnout speciální pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami;
- získávání poznatků prostřednictvím prožitkového, činnostního a kooperativního učení;
- rozvoj zdravého sebevědomí a samostatnosti dítěte;
- rozvoj komunikativních dovedností;
- všestranný rozvoj tělesné zdatnosti;
- učit děti řešit problémy a nést zodpovědnost za svá rozhodnutí;
- vést děti k ochraně životního prostředí, ochraně svého zdraví a zdraví druhých.

Rámcové cíle

- rozvoj dítěte, jeho učení a poznávání;
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost;
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Klíčové kompetence

- kompetence k učení;
- kompetence k řešení problémů;
- kompetence komunikativní;
- kompetence sociální a personální;
- kompetence činnostní a občanské.

5.3 Metody a formy práce

„Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, nikoliv tím, kdo dítě úkoluje a plnění těchto úkolů kontroluje“

(RVP PV, MŠMT, Praha 2016)

- prožitkové a kooperativní učení založené na přímých zážitcích;
- učení hrou a tvořivá dramatika;
- spontánní sociální učení založené na principu nápodoby;
- situační učení založené na vytváření a využívání situací;
- metoda experimentu založená na principu manipulace a objevování;
- vzájemně vyvážené a provozované aktivity spontánní a řízené;
- skupinové, individuální, frontální;
- integrovaný přístup v souvislostech.

5.4 Vzdělávání dětí s SVP a dětí nadaných

Za děti se SVP jsou označovány ty děti, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Škola poskytuje podpůrná opatření prvního stupně i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytne pouze na základě doporučení ŠPZ.

Dítěti, u kterého jsou nutné úpravy ve vzdělávání, je vytvořen PLPP (plán pedagogické podpory) a poskytována podpůrná opatření prvního stupně. PLPP konzultujeme s rodiči a seznamujeme s ním další zaměstnance školy. Po třech měsících škola PLPP vyhodnocuje. Vyhodnocování probíhá formou diskuse učitelek ve třídách, rozhovory s ředitelkou, při poradách, konzultacemi s rodiči apod. Pokud k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte podpůrná opatření prvního stupně nepostačují, doporučuje škola rodičům poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytuje na základě

doporučení školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Při vzdělávání dětí se SVP spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

5.5 Preventivní logopedická péče

Preventivní logopedické chvílky jsou součástí běžného dne v mateřské škole. Pedagogové poskytují svou výslovností dětem správný mluvní vzor. Jazykové chvílky obsahují dechová a fonační cvičení, gymnastiku mluvidel, artikulační cviky, hry pro rozvoj fonematického sluchu, rytmicko-melodická cvičení, rytmizace slov a říkadel, rozvoj slovní zásoby, rozvoj verbální paměti, dramatizaci pohádek apod. Děti vedeme k rozvoji aktivní i pasivní slovní zásoby.

Dětem s nesprávnou výslovností je poskytována několikrát týdně individuální logopedická péče. Velká pozornost je věnována spolupráci s rodiči, neboť bez dopomoci ze strany rodičů není náprava řeči dostatečně efektivní. Jedenkrát za 14 dní se konzultací účastní také zákonný zástupce dítěte, aby se prakticky seznámil s postupy nápravy.

5.6 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Častěji je uplatňován individuální přístup před skupinovou či frontální prací. V plné míře respektujeme vývojová specifika. Při plánování vzdělávací nabídky vycházíme z těchto principů :

- jednoduchost;
- časová nenáročnost;
- známé prostředí a nejbližší okolí;
- smysluplnost a podnětnost;
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte.

Mezi metody práce pro věkovou kategorii dětí do tří let patří situační učení, spontánní sociální učení (nápodobou), prožitkové učení a především učení hrou. Činnosti jsou prováděny systematicky s pravidelným opakováním, neboť děti tohoto věku potřebují pravidelné rituály. Děti tohoto věku se neúčastní všech aktivit pořádaných školou, nemusejí dodržet pořadí integrovaných bloků, při plánování pedagogové vycházejí vždy z aktuální situace a potřeb dětí.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1 Integrované bloky

Vzdělávací obsah tvoří integrované bloky (IB), které jsou společné pro celou mateřskou školu. Integrované bloky vznikly formou diskuse všech pedagogických pracovníků školy a následným systematickým uspořádáním, kdy byl kladen důraz na posloupnost v souladu s ročním obdobím a svátky během roku. Každý integrovaný blok obsahuje jednotlivá témata, která tvoří vnitřně projektovaný celek obsahující oblast biologickou, psychologickou, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální.

Jednotlivá témata integrovaných bloků jsou dále podrobně rozpracována v TVP. Dle individuálních potřeb a věkového složení dětí jednotlivých tříd není nutné dodržet všechna stanovená témata, jejich pořadí a délku, možná je i změna názvu jednotlivých témat dle aktuálních potřeb.

Důležitá je souhra a spolupráce učitelek ve třídě, které se vzájemně svými náměty při ranní a odpolední směně doplňují.

Integrovaný blok č. I

Navrhovaná témata	Hurá do školy
	Já a moji kamarádi
	Vlaštovičko, leť

Charakteristika integrovaného bloku

Záměrem je uvést dítě do společenství ostatních dětí, podporovat vztahy mezi dětmi a umožňovat jim aktivně se podílet na vytváření společenské pohody, rozvíjet tělesný rozvoj a zdraví dítěte. Seznámit děti s pravidly bezpečného chování v MŠ, na školní zahradě i mimo areál MŠ.

Děti se seznámí se základy sebeobsluhy, kulturních a hygienických návyků, zacházením s běžnými předměty denní potřeby.

Pomocí obrázků či ostatním pozorováním v přírodě se děti seznámí s některými volně žijícími ptáky, s jejich způsobem života.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, sebeobsluha, zdraví a bezpečí)

- zvládnutí základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí;
- zacházet s běžnými prostředky denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály;
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony;
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.

Dílčí cíle

- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí;
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály;
- pracovat se stavebnicemi, skládkami;
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky;
- znát základní zásady zdravého životního stylu (pohyb, hygiena, zdravá výživa...).

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- domluvit se slovy;
- porozumět slyšenému;
- vědomě využívat všech smyslů, všimnout si (nového, změněného, chybějícího);
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových a dramatických);
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci;
- orientovat se v prostoru a rovině;
- chápat základní číselné a matematické pojmy;
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně;
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory;
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování;
- prožívat a dětským způsobem projevoval co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování.

Dílčí cíle

- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jméno rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek...);
- dorozumět se verbálně i neverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty);
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi);
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je;

- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie;
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem;
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed);
- orientovat se v číselné řadě 1-10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků;
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády;
- přijímat pobyt v MŠ jako běžnou součást života;
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit);
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům mladším, slabším);

3. Dítě a ten druhý

(komunikace, sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělými;
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem;
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.

Dílčí cíle

- navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem);
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů; (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému);
- všimnout si, co si druhý přeje a potřebuje.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do třídy, kultura a umění)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi;
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat je;
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky.

Dílčí cíle

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci;
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií;
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební).

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- všímat si změn a dění v nejbližším okolí;
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka.

Dílčí cíle

- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností;
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně).

Nabídka činností

- pohybové aktivity – hudebně pohybové hry, tanečky;
- poslech pohádek, příběhů;

- recitace, zpěv, dramatizace;
- tvůrčí činnosti (výtvarné, pracovní);
- napodobování hlasů ptáků, např. hra Ptáčku, jak zpíváš?
- hry Co se změnilo – na kamarádovi, ve třídě;
- využití maňáskových situačních scének.

Integrovaný blok II.

Navrhovaná témata: Podzim v zahradě
Sklizeň na zahrádce
Barvy podzimu, počasí
Plody podzimu – les, pole

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto období se zaměříme na pozorování změn v přírodě na podzim a využijeme k tomu školní zahradu, park a vycházek kolem rodinných domků s pozorováním zahrádek. Pro děti bude zajímavá návštěva výstavy "Ovoce, zeleniny a květin" ZO ČZS Holice s účastí v soutěži „O nejkrásnějšího Podzimníčka“. Budeme se věnovat podzimním radovánkám a činnostem spojeným s tímto ročním obdobím – tvoření z přírodnin a úklid spadaneho listí na zahradě.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví, bezpečí)

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem;
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku;
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky;
- chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami;

Dílčí cíle

- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus;
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech);
- tužku držet správně, to je dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím;
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou);
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník);

- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám;
- bránit se projevům násilí.

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči;
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat;
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehnout, všimnout si (nového, změněného, chybějícího);
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité;
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase;
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat;
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným;
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film;
- podílet se na organizaci hry a činnosti;
- uvědomovat si svoje možnosti a limity;
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování;
- zachytit a vyjádřit své prožitky.

Dílčí cíle

- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně,
v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu;

- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené);
- předat vzkaz;
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky;
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech;
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin);
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu;
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso);
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného;
- vyjadřovat fantazijní představy;
- dokreslit chybějící část na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek;
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení);
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky);
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů;
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed);
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky;
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký - těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký);
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat dle společných či rozdílných znaků (např.

vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva, zobecňovat, vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky;

- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je;
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích;
- přicházet s vlastními nápady;
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními;
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč);
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné;
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč);
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach a smutek);
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky a pod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)

3. Dítě a ten druhý

(komunikace a sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělým;
- spolupracovat s ostatními;
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.

Dílčí cíle

- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky);
- rozlišovat vhodnost oslovení i tykání a vykání;
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat;
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení;
- k mladšímu, slabšímu, či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho);
- respektovat rozdílné schopnosti;
- nabídnout pomoc.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura a umění)

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování;
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti;
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.

Dílčí cíle

- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti;
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy;
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství;

- být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu;
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností.

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí;
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.

Dílčí cíle

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště);
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice);
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování);
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností;

- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy, co může ohrožovat zdravé životní prostředí;
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

Integrovaný blok III.

Navrhovaná témata Vzpomínáme na babí léto
 Vráno, přilet' k nám
 Co se děje se stromem

Charakteristika integrovaného bloku

Děti se seznámí s charakteristickými znaky ročního období podzimu (nástup zimy), se změnami v přírodě, živá i neživá příroda.

Očekávané výstupy z RVP PV

1.Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví a bezpečí)

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru;
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály;
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony;
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí;
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.

Dílčí cíle

- zvládat nižší překážky, zvládat různé náčiní, nářadí;
- doprovázet pohyb zpěvem (pohybové hry, chůze, rytmické činnosti);
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů;
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce;
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (v přírodě);

- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění;
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu.

2. Dítě a jeho psychika

(výslovnost, pozornost, soustředění, paměť, sebeovládání, přizpůsobivost)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči;
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat;
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité;
- záměrně se soustředit a udržet pozornost;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité;
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy;
- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit;
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film;
- podílet se na organizaci hry a činnosti;
- uvědomovat si svoje možnosti a limity;
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním.

Dílčí cíle

- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu;
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění;
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu;

- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku);
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii);
- uplatňovat postřeh a rychlost;
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály;
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení);
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů (první, poslední, uprostřed, dopoledne, poledne, odpoledne);
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (o kolik víc, méně, stejně);
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů, instrukcí;
- snažit se uplatnit svůj názor, své přání;
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří);
- přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, báseň, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek).

3. Dítě a ten druhý

(komunikace s dospělým, dětmi, spolupráce, sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělým (např. novým učitelem);
- spolupracovat s dospělým;
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem;
- respektovat potřeby jiného dítěte.

Dílčí cíle

- využívat neverbální komunikace (úsměv, gesta, řeč těla apod.);
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se);
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří);
- nabídnout pomoc.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do třídy – skupiny, kultura, umění)

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat nežádoucí chování;
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat;
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.

Dílčí cíle

- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy;
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství;
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností.

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim;
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí;
- pomáhat a pečovat o okolní životní prostředí.

Dílčí cíle

- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice);
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, o některých planetách);
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě);
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné;
- vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy, co může ohrožovat zdravé životní prostředí.

Integrovaný blok IV.

Navrhovaná témata	Mikulášova návštěva Adventní čas Těšíme se na Ježíška
-------------------	---

Charakteristika integrovaného bloku

Mikulášova návštěva

- děti se seznámí s postavami čerta, Mikuláše a anděla;
- naučí se nazpaměť říkadla, básničky, písničky, které před návštěvou (čert, Mikuláš, anděl) zazpívají, zarecitují, pohybově vyjádří;
- pomocí smyslových her (pomocí hmatu) se naučí rozlišit vlastnosti předmětu (materiál, velikost, tvar) předmětů;
- učí se ovládat koordinaci ruky a oka a učí se zvládnout jemnou motoriku.

Adventní čas

- děti se učí orientaci v čase, rozlišovat roční období;
- pomocí knih, časopisů vyhledávat obrázky s vánoční tematikou, dozvídat se nové a zajímavé věci;
- učí se trpělivě poslechnout čtenou či vyprávěnou pohádku, příběh nebo sledovat filmové a divadelní pohádky, příběhy;
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (vánoční besídky);
- sledování událostí ve městě a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé.

Těšíme se na Ježíška

- učí se vyjadřovat svá přání a potřeby;
- učí se mít poznatky o zvycích a tradicích, které jsou spjaté s Vánocemi;
- pomocí relaxačních a odpočinkových činností zajišťujeme zdravou

atmosféru a pohodu prostředí;

- pomocí her a činností se učí chovat hezky a ohleduplně k druhým lidem, k ochotě rozdělit se s nimi, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.;
- učí se uvědomovat si jaké chování je správné a jaké ne.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví a bezpečí)

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem;
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku;
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky;
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí.

Dílčí cíle

- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech);
- tužku držet správně, tj. oběma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím;
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník);
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci).

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti, sebepojetí, city, vůle)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči;
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách;
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů;
- záměrně se soustředit a udržovat pozornost;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- zaměřit se na to, co je z poznávacího hlediska důležité;
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy;
- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit;
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film;
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení;
- vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci;
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení);
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním.

Dílčí cíle

- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu;
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí;
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost;
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint);

- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného;
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně i dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů;
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne);
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky;
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat dle společných a rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd., řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky;
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích;
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat;
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit);
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit;
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek).

3. Dítě a ten druhý

(komunikace s dospělým, komunikace s dětmi i spolupráce při činnostech, sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělým;
- spolupracovat s ostatními;
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.

Dílčí cíle

- spolupracovat s dospělým;
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.;
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem;
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názory druhého, dohodnout se na kompromisním řešení.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do třídy – do skupiny, kultura a umění)

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování;
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat;
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.

Dílčí cíle

- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy;

- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobovat své chování;
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností.

5. Dítě a svět

(poznatky a sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním, i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí;
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.

Dílčí cíle

- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav;
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování;
- všimnout si nepořádku a škod, dbát na pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.;
- být citlivý k přírodě.

Nabídka činností

- pexeso s pohádkovými postavičkami;
- modelovat, kreslit, vystřihovat k danému tématu;
- omalovánky;
- prohlížení knih, časopisů, leporel;
- pohybové hry;
- gymnastika mluvidel a jazykové hrátky;
- grafomotorická cvičení – bludiště a labyrinty;
- předčítání z knih;
- básničky, říkadla, písničky;
- smyslová hra – poznat podle hmatu, co je v pytlíčku;
- vyslechnout čtený text;
- seznámení se s tradicí, zvyky.

Integrovaný blok V.

Navrhovaná témata: Dojmy z Vánoc – Tři králové
Zvířata v zimě
Zimní příroda
Radujeme se ze zimy, sněhu

Charakteristika integrovaného bloku

Děti se seznámí s charakteristickými znaky zimy, vlastnostmi sněhu a ledu, vnímání střídání čtyř ročních období. Získají povědomí o životě volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Seznámí se se zimními sporty, budou si hrát se sněhem, uvědomí si nebezpečí úrazu při zimním sportování.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví, bezpečí)

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí;

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku;
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky;
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí.

Dílčí cíle

- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení;
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku);
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje;
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianblem, bubínkem, chrastítka);
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky;
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce;
- uvědomovat si, co je nebezpečné;
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě).

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno;
- domluvit se slovy;
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů;
- záměrně se soustředit a udržet pozornost;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité;
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy;

- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit;
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení;
- uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině;
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování;
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení.

Dílčí cíle

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojení slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí;
- rozkládat slova na slabiky;
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a poznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku);
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost;
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech;
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho;
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie;
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí;
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.);
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět;
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky;
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný);
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, pojmenovat ji, pozorovat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků;
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech;

- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat;
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý);
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je;
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné;
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci;
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit;
- plnit činnosti podle instrukcí.

3. Dítě a ten druhý

(komunikace a sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělým;
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem;
- respektovat potřeby jiného dítěte;
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná.

Dílčí cíle

- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky);
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.;
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému);
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.);

- všimát si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se);
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout;
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu).

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura a umění)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi;
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti;
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik.

Dílčí cíle

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci;
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat;
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy;
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí;
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů).

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí;
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný;
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí;
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

Dílčí cíle

- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují;
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice);
- zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování);
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu).

Integrovaný blok VI.

Navrhovaná témata Zimní sport, Zimní tradice - karneval
Co dělám celý den, celý rok?
Hrajeme si na školu - předškoláci

Charakteristika integrovaného bloku

Děti se seznámí s různými druhy zimních sportů, které si i samy v terénu vyzkouší. Důraz je kladen na koordinovaný pohyb v různém přírodním terénu.

Dozví se poznatky o zvycích a tradicích kraje a naučí se i přijmout tradici oslav, jakou je v MŠ karneval. Dále se děti naučí rozlišovat základní časové údaje a uvědomí si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu).

Hrajeme si na školu aneb hrou formou se připravujeme na zahájení školní docházky, která je velmi důležitou a mimořádnou událostí v životě dítěte. Příprava dětí předškolního věku na úspěšný vstup do první třídy nespočívá v nábízení specifických dovedností (příprava na čtení, psaní a počítání), ale jedná se o průběžnou podporu celkového rozvoje dítěte.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví a bezpečí)

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí;
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku;
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony;
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky;

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví i aktivního pohybu a zdravé výživy.

Dílčí cíle

- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (v lese, na sněhu, v písku);
- užívat různé pomůcky k pohybu;
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím;
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky;
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek.

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- sledovat a vyprávět příběh, pohádku;
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů;
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit si;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci;
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase;
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat;
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení;

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory;
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení);
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení.

Dílčí cíle

- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat;
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech;

- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost;
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho;
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie;
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí;
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky (např. použít nějaký symbol);
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (dole, nahoře, před, za..);
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu);
- orientovat se v číselné řadě 1-10, vyjmenovat je, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků;
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích;
- přijímat pobyt v MŠ popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání a děti do MŠ);
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné;
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit.

3. Dítě a ten druhý

(komunikace, sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělým;
- spolupracovat s ostatními;
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.

Dílčí cíle

- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky);
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem;
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura, umění)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi;
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy;
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky.

Dílčí cíle

- umět ve styku s dětmi a dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci;
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, MŠ, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování;
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.).

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi;
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí;
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.

Dílčí cíle

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti MŠ nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště);
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav;
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností;
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

Integrovaný blok VII.

Navrhovaná témata Moje tělo a zdraví
 Šaty dělají člověka
 Kniha – můj kamarád
 Duhový týden
 Veselé koledování

Charakteristika integrovaného bloku

Děti si uvědomí své tělo, naučí se pojmenovat jeho části a poznají i funkci vnitřních orgánů. Upozorníme je, co je pro zdraví škodlivé a co mu prospívá. Poznají a vyzkoušejí si jednotlivé smysly. Procvičíme

sebeobslužné výkony, oblékání a svlékání, názvy oblečení a různorodost oblečení v určitém ročním období. Budeme u nich pěstovat zájem o knihy, učit se poslouchat různé texty a procvičovat paměť při nácvičce říkanek a básniček. V duhovém týdnu si zopakujeme barvy při pozorování okolí, názvy různých věcí kolem nás. Také se naučí při hrách s barvami vytvářet fantazijní výtvořy. Připomeneme si tradice – Velikonoce a zvyky.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví a bezpečí)

- zachovávat správné držení těla;
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem;
- ovládat koordinaci ruky a oka;
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky;
- pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem;
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.

Dílčí cíle

- postavit se zpřímá a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly;
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze;
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus;
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tučkou, pastelem, štětce, nůčkami) a materiály (např. papírem překládání, textilem, modelovací hmotou);
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů;
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník);

- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky;
- pojmenovat viditelné části těla, včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek);
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách;
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek.

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity (ve vhodně formulovaných větách);
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího);
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit;
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci;
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy;
- chápat základní číselné a matematické pojmy;
- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit;
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film;
- uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině;
- uvědomovat si svoje možnosti a limity;
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním.

Dílčí cíle

- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky;
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat formulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené);
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možné se je naučit;
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící slova a slova různého významu (homonyma);
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku);
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, žlutá, modrá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky;
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin);
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost;
- zapamatovat si krátké říkánky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout i jednoduchou dramatickou úlohu;
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii);
- tvořivě využívat materiály, barvy (např. koláž), smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny;
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí;
- rozlišovat některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení);
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů;

- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět;
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne);
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) a jejich typické znaky;
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý-velký, větší-menší, nejmenší-největší, dlouhý-krátký, vysoký-nízký, stejný);
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký-těžký, lehčí-těžší, nejlehčí-nejtěžší, stejně těžký);
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích;
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle);
- samostatně plnit jednoduchý úkol, poradit si v běžně se opakující situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý);
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními;
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné;
- plánovat přiměřeně;
- přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek);
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění), komentovat obrázky apod. pomocí hudby, hudebně pohybovou dramatickou improvizací.

3. Dítě a ten druhý

(komunikace, sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělými;

- přirozeně a bez zábran komunikovat s dospělými;
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou.

Dílčí cíle

- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky);
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému);
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání;
- přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení;
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura, umění)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi;
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat;
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky.

Dílčí cíle

- umět ve styku s dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci;
- pojmenovat povahové vlastnosti;
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování;
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební).

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí;
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim;
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.

Dílčí cíle

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště);
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují;
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijímat tradici oslav;
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování;
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností;

- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť (záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí.

Integrovaný blok VIII.

Navrhovaná témata: Jaro ťuká na dveře
Na tom našem dvoře – zvířata, mláďata
Květiny a keře

Charakteristika integrovaného bloku

Jarní období dětem umožní více se zaměřit na pozorování přírody všemi smysly. Naučí se pečovat o rostliny ve třídě a na školní zahradě. Děti si budou všimnout barev kolem nás a upevňovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, seznamovat se se světem rostlin. Budou upevňovat

znalosti o domácích a hospodářských zvířatech a jejich mláďatech a podle možností je budou pozorovat.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví, bezpečí)

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru;
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály;
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony;
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí;
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.

Dílčí cíle

- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí;
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynu;
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku);
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů;
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek;
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky;
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek;

- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné a obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat).

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady;
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku;
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité;
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci;
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase;
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat;
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně;
- vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci;
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení);
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky.

Dílčí cíle

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií;
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky;
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popřípadě dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat;

- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova;
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus;
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat;
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost;
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu;
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka a podobně, melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání panáka), krátký rytmický celek;
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.);
- tvořivě využívat přírodní a ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé prostorové a plošné útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů a jiné);
- pochopit význam piktogramů (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku), znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.);
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popřípadě graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol);
- napodobit některá písmena, číslice;
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat;
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne);

- rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník;
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně);
- řešit labyrinty (sledovat cestu);
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí;
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle);
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé;
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor;
- hodnotit druhé, sebehodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem;
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit;
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším a jiné);
- přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek).

3. Dítě a ten druhý

(komunikace a sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělým;
- spolupracovat s ostatními;
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.

Dílčí cíle

- spolupracovat s dospělým;
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.;
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat;
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem;
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení;
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené;
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří);
- cítit sounáležitost s ostatními.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura a umění)

- utvořit si vzájemnou dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat;
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat;
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky.

Dílčí cíle

- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti;

- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby;
- pojmenovat povahové vlastnosti;
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování;
- cítit se plnohodnotným členem skupiny;
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební);
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné a pod.).

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi;
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim;
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.

Dílčí cíle

- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje);
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný;
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje, běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat;
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně);

- být citlivý k přírodě.

Integrovaný blok IX.

Navrhovaná témata : Ten dělá to a ten zas tohle
Poznáš z čeho jsem?
Dopravní prostředky a ovzduší
Den Země, Planeta Země
Mámo, táto, vím jak na to (sběr, třídění odpadu)

Charakteristika integrovaného bloku

Děti se seznámí s různými druhy řemesel, profesemi a povoláními se zaměřením na zaměstnání a práci rodičů. Pomocí obrazového materiálu, encyklopedií, názorných ukázek a vlastních zážitků a prožitků (exkurze na pracovišti, beseda v MŠ) se děti seznámí s různými profesemi.

V našem městě si prohlédnou významné stavby a seznámí se s různými druhy materiálů, ze kterých se vyrábí.

Upozornit děti na vznik odpadu během práce, výroby stavby i hry a jak lze tento odpad třídít, využít a recyklovat.

Oslava Dne Země a seznámení dětí s planetou Zemí a její sluneční soustavou (další planety).

Rozlišování dopravních prostředků na základě praktických pozorování a zkušeností se zaměřením na bezpečnost dětí v silničním provozu.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, sebeobsluha, zdraví a bezpečí)

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru;
- zacházet s běžnými předměty, nástroji a materiály;
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony;
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.

Dílčí cíle

- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí;

- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to v různém přírodním terénu (např. v lese, v písku, na sněhu);
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku);
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce;
- uvědomovat si, co je nebezpečné;
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci).

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno;
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů;
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení;
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- rozlišování obrazných znaků a symbolů;
- orientovat se v prostoru a rovině;
- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit;
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení;
- vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci;
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.

Dílčí cíle

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí;
- rozkládat slova na slabiky;

- rozlišit hmatem vlastnosti předmětů (např. charakter povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost;
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy a vlastnosti objektů a jiné specifické znaky;
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintů);
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím;
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti;
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby...);
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí);
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. znát některé číslice, písmena, dopravní značky);
- rozlišovat vpravo x vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět;
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů;
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat, vybrat hračky, nábytek, dopravní prostředky;
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle);
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodnout, co udělat, jak se zachovat i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit);
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci;
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit.

3. Dítě a ten druhý

(komunikace, sociabilita)

- navazovat kontakty s dospělým;
- spolupracovat s ostatními;
- respektovat potřeby jiného dítěte.

Dílčí cíle

- spolupracovat s dospělým;
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat;
- spoluvytvářet prostředí pohody;
- důvěřovat vlastním schopnostem.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura, umění)

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla;
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy;
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik.

Dílčí cíle

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, knížkami, věcmi denní potřeby;
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy;
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství;
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné).

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí;
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí;
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.

Dílčí cíle

- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o kulturních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře a technice);
- mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události);
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru, některých planetách;
- chápat základní pravidla chování pro chodce;
- zajímat se, co se děje v okolí, všimnout si dění a změn ve svém okolí (např. přírodě), proměny komentovat;
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.;
- být citlivý k přírodě.

Náměty :

- poslech CD Zvuky strojů a nástrojů;
- vycházka do města – určování materiálů v okolí;
- exkurze do Sběrných surovin v Dudychově ulici;
- četba Filipova dobrodružství (str. 44);
- HPH Na řemeslníky, Jak pracuje tatínek (dle LP);
- návštěva dopravního hřiště (V. Mýto, Pardubice);
- beseda s dopravním policistou v MŠ;
- vycházka ke kruhovému objezdu v Holicích – poznávání dopravních prostředků;
- četba Máme zelenou (Besip);
- hudba a pohyb dle CD Jede, jede mašinka;
- HPH z LP Na křižovatce, Na dopravu;
- báseň Co máš dělat na červenou;
- PH Na barevná auta, Na traktory, Jedeme autobusem;
- didaktická hra Doprava;
- prohlížení dětských encyklopedií a naučných knih o Zemi;
- výroba z odpadového materiálu (např. pet lahve, roličky toaletního

- papíru, tetra pack, víčka od lahví, kelímky od jogurtu);
- hudba a pohyb dle CD Chválím tě, země má;
 - sbírání odpadu v okolí MŠ (městském parku);
 - exkurze ve sběrném dvoře v Puškinově ulici;
 - PH Na kontejnery, Na popeláře;
 - motivační pohádka O víle Čistilce (viz seminář Odpady);
 - řešení problémových situací Co by se stalo, kdyby... jak můžeme naší planetě pomoci...;
 - samostatná práce test Co vozí x nevozí popeláři?
 - zakopávání „pokladu“ na zahradě MŠ;
 - píseň Kolik je na světě moří;
 - návštěva ekocentra Paleta v Pardubicích nebo Sever v Hradci Králové.

Integrovaný blok X.

Navrhovaná témata: Moje maminka má svátek
Děti mají svátek
Z pohádky do pohádky
Bílé zoubky, čisté ruce

Charakteristika integrovaného bloku

Děti si uvědomují, co pro každého znamená "jeho maminka", co děláme my pro maminku, co ona dělá pro nás. Naučí se básničku, písničku o mamince, vyrobí přání. Rozhovor o pomoci v domácnosti, o narození miminka, jak pečujeme o své zdraví, o správné hygieně, 1. pomoci, nemocech, úrazech, zdravém ovzduší, ekologii, potravinové pyramidě – zdravé, nezdravé potraviny. Při námětových hrách děti získají praktické poznatky z vedení domácnosti, naučí se pojmenovat jednotlivé části lidského těla a informace o důležitosti jednotlivých vnitřních orgánů. Poznávání předmětů z našeho okolí zábavnou formou pomocí smyslů, zmíníme nebezpečí kouření, alkoholu, drog a gamblerství.

Děti si mohou donést svou oblíbenou hračku, slovně ji popíší, naučí se vyjádřit svá přání. V rámci oslav MDD získají poznatky o barvách pleti dětí z jiných částí světa, naučí se poznat a pojmenovat je dle typických znaků a budou mít zábavné dopoledne se spoustou soutěží i ve spolupráci s DDM.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví, bezpečí)

- zachovávat správné držení těla;
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem;
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku;
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky;
- pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem;
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí;
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.

Dílčí cíle

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly;
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze;
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu;
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení a jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje;
- vést stopu tužky po kresbě;
- pracovat se stavebnicemi, skládkami;

- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou);
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z různých materiálů;
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji;
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník);
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky;
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek;
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky;
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce;
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek);
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách;
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek.

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči;
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat;
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů;
- záměrně se soustředit a udržet pozornost;

- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit;
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat;
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film;
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným;
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film.

Dílčí cíle

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií;
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu;
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty);
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh samostatně převyprávět, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat;
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu;
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu;
- rozkládat slova na slabiky;
- vyčlenit hlásku na počátku a konci slova;
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky;
- rozpoznat geometrické útvary – čtverec, kruh, obdélník;
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý-velký, menší-větší, dlouhý-krátký, nízký-vysoký apod.);
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od největšího po nejmenší, poznat, co do skupiny nepatří apod.),

třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např.roztřídít knoflíky dle barvy, velikosti, tvaru apod.);

- znát, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit;
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např.slané, sladké, kyselé, hořké, vůně koření, různých pochutin);
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např.strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost;
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu;
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh, převyprávět ho;
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích.

3. Dítě a ten druhý

(komunikace a sociabilita)

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Dílčí cíle

- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení;

- všítat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, vystřídat se);
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené;
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho);
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost);
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří);
- spoluvytvářet prostředí pohody;
- respektovat rozdílné schopnosti;
- cítit sounáležitost s ostatními, nabídnout pomoc.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura a umění)

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat

Dílčí cíle

- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování;
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play);
- cítit se plnohodnotným členem skupiny.

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný;
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim;
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat;
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

Dílčí cíle

- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí, je na různých částech naší planety různorodý, pestrý a ne vždy šťastný;
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, barva kůže, zvyky, strava, stavby, kde co roste nebo se pěstuje apod.)
- zajímat se o dění ve svém okolí (např. počasí), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování;
- uvědomit si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu).

Nabídka činností

- básně a písně o mamince;
- výroba přání a dárků pro maminku;
- povídání s dětmi o mamince (jaká je, jak vypadá, co pro nás dělá, co pro nás znamená, pomoc mamince v domácnosti);
- kresba maminky;
- povídání o lidském těle a jeho částech, malování, sestavování lidského těla, prohlížení encyklopedií, hygiena, co našemu tělu prospívá a co ne, nemoci, úrazy atd.;
- NH "Na lékaře";
- činnosti zaměřené na smyslové vjemy;
- MDD – soutěživé dopoledne ve spolupráci s DDM;
- tematická kresba "To jsem já, to je můj kamarád" (děti různých národů);
- pohádky a pohádkové bytosti – poznávání podle obrázků, podle úryvku textu, malování, básně, písně z pohádek a o pohádkách, práce s knihou;
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií i dalších médií;
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování);
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník, apod.)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává.

Integrovaný blok XI.

Navrhovaná témata: Na zahrádce pod jabloní,
motýlek se s včelkou honí (hmyz)
Voda kolem nás – potoky, řeky, moře
V zoologické zahradě
Jedeme na výlet

Charakteristika integrovaného bloku

Rozhovory o plánech na prázdniny, o zajímavých místech v České republice, která můžeme navštívit. Prohlížení mapy, seznámení se symboly, piktogramy (hrad, zámek, kaple, zřícenina, studánka, rozhledna, důl, jeskyně, koupaliště apod.) Vést děti k řešení problémových situací. Prázdniny na venkově, seznámení dětí se živočichy a rostlinami na louce, upozornění na nebezpečí, která děti

mohou v letním období potkat. Pomocí obrázků a pozorování se děti naučí poznat a pojmenovat hmyz a drobné živočichy žijící v trávě (mravenec, včela, vosa, slunéčko sedmítečné, kobylka, slimák, hlemýžď, had), seznámí se s jejich životem a funkcí, kterou v přírodě zastávají (opylení, med, provzdušnění půdy apod.) Děti by si měly uvědomit, že příroda a člověk jsou na sobě vzájemně závislé.

Dovolená u moře, seznámení s mořskými živočichy, voda sladká a slaná, způsoby cestování a dorozumívání v cizích jazycích.

Pomocí encyklopedií, písniček a tvořivých her seznámení dětí s exotickými zvířaty, s místem jejich pohybu, procvičit pojmy označující velikost a hmotnost (velký, malý, těžký, lehký, slabý, silný). Vést děti k dodržování pravidel pohybu v chráněných oblastech.

Očekávané výstupy z RVP PV

1. Dítě a jeho tělo

(fyzický rozvoj a pohybová koordinace, jemná motorika, koordinace ruky a oka, sebeobsluha, zdraví, bezpečí)

- koordinovat lokomoci a další pohyby a polohy těla;
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku;
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní úkony;
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony;
- mít povědomí o významu aktivního pohybu;
- chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými lidmi.

Dílčí cíle

- pohybovat se koordinovaně a jistě v přírodním terénu;
- užívat různé pomůcky k pohybu (kolo, tříkolka, odrážedlo, koloběžka);
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený s uvolněným zápěstím;
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů;
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek;
- uvědomovat si, co je nebezpečné;
- projevovat běžný odstup vůči cizím lidem;
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat).

2. Dítě a jeho psychika

(jazyk a řeč, poznávací schopnosti)

- domluvit se slovy, porozumět slyšenému;
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách;
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů;
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehnout, všimnout si (nového, změněného, chybějícího);
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité;
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci;
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně;
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení;

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických);
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného;
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním;
- chápat základní a číselné matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je užívat.

Dílčí cíle

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojení slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí;
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky;
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu (např. neskákat do řeči, počkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky, posuzovat slyšené, předat vzkaz);
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob a zvířat;
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité, příjemné i nepříjemné zážitky (např. zážitky z výletu, vyjmenovat viděné objekty, zvířata apod.);
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím;
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály i netradičními, poznávat a využívat výrazové možnosti;
- navrhnout další varianty řešení;
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat;
- pochopit význam piktogramu (např. značky upozorňující na chování v přírodě – zákaz vstupu, rozdělávání ohně, koupání, trhání rostlin apod.);

- objevovat význam soch, obrazů, kulturních památek;
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný);
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (těžký – lehký, stejně těžký apod.);
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu, poznat, co do skupiny nepatří apod.);
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet společné a rozdílné znaky, členit do skupin dle určitých kritérií, znaků, zobecňovat (např. vybrat zvířata ze ZOO, hospodářská, kdo létá, plave, skáče, mořské živočichy, dopravní prostředky apod.);
- projevovat se citlivě k přírodě.

3. Dítě a ten druhý

(komunikace a sociabilita)

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem;
- spolupracovat s ostatními

Dílčí cíle

- spolupracovat s dětmi, respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem;
- obracet se na dospělého o pomoc a radu;
- rozlišovat vhodnost oslovování (tykání, vykání);
- chápat a respektovat názory druhého dítěte, domlouvat se, vyjednávat, domluvit se na společném řešení;
- důvěřovat vlastním schopnostem.

4. Dítě a společnost

(společenská pravidla a návyky, zařazení do dané skupiny, kultura a umění)

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat chování společensky nežádoucí;
- vnímat umělecké a kulturní potřeby, hodnotit svoje zážitky;
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik.

Dílčí cíle

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se;
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy;
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.);
- v kulturních místech (např. galerii, divadle, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění;
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, stavba, most apod.);
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými a výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů).

5. Dítě a svět

(poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný;
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.

Dílčí cíle

- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře a technice);
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný;
- mít poznatky o své zemi, o existenci jiných zemí, národů a kultur (přírodní podmínky, oblečení, strava, zvyky, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.);
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné (vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí;
- uvědomovat si, že člověk a příroda se vzájemně ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu);
- být citlivý k přírodě.

Nabídka činností

- výlety do blízkého i vzdálenějšího okolí;
- seznamování s piktogramy a turistickými značkami;
- prohlížení obrázkových knih a encyklopedií;
- seznamování s exotickými zvířaty, brouky a hmyzem, pozorování zvířat v jejich přirozeném prostředí;
- dělení živočichů do skupin dle místa kritérií (místa pohybu, velikosti);
- pohybové činnosti zaměřené na rozvoj pohybové zdatnosti, chůze v přírodním terénu;
- činnosti podporující prevenci úrazů;
- činnosti zaměřené na rozvoj bezpečnosti;
- grafomotorické činnosti;
- výtvarné, konstruktivní a experimentální činnosti;
- řešení problémových situací;
- návštěva zajímavých míst naší vlasti, vnímat přírodní a kulturní bohatství (exkurze, výlety, škola v přírodě);
- manipulace s obrázky, porovnávání předmětů, používání pojmů;
- nacvičování žádoucího chování v kulturním prostředí pomocí dramatizace;
- rozvoj souvislého vyprávění při plánování dovolené, prázdnin, výletů apod.

6. 2 Aktivity při MŠ

- *Rozvoj cizojazyčných dovedností*

Formou zábavy a hry se děti seznamují s cizím jazykem, připravují se na život v mnohojazyčném světě, vytváří si vztah k cizímu jazyku. Získávají povědomí o existenci prostředku dorozumívání lidí celého světa.

- *Základy aerobiku*

Děti se zde naučí nenásilnou a hravou formou rozvíjet schopnost vědomě řízeného pohybu, soustředění a zdravé držení těla. Mohou se těšit na jednoduché taneční sestavy.

- *Rozvoj sportovních dovedností*

Jednou ze základních potřeb dítěte předškolního věku je pohyb. Pohyb je přirozená forma poznávání sebe sama, komunikace s okolím, rozvoj svých schopností a dovedností. Má nezastupitelný význam pro zdraví člověka, tělesný vývoj a obranyschopnost každého jedince, celkovou duševní pohodu, zvládnutí zátěžových situací a v neposlední řadě slouží jako prevence civilizačních nemocí. Dítě si osvojuje správné držení těla, seznamuje se s různými druhy pohybových činností a sportovním náčiním, dodržovat předem dohodnutá pravidla, rozšiřuje si slovní zásobu o sportovní názvosloví a učí se základním zásadám organizace a bezpečnosti při sportovních a pohybových činnostech.

- *Bubnování a relaxace Mgr. Soňa Théroová (muzikoterapeutka)*

Děti si zahrají jednoduché rytmy na buben djembe a rozezvučí tibetské misky. Uvolní své emoce a pozitivně se naladí. V průběhu lekcí je zařazena i relaxace při poslechu didgeridoo, brumle, fujarky, či ústní harfy. Během relaxace je přirozeně navozeno správné dýchání a probíhá celkové vyladění organismu – 10 lekcí.

- *Zdravotní cvičení, Sportovní akademie – p. Hana Dašková*

V deseti lekcích probíhá dětská fit jóga, dětský aerobik, cvičení s overballem, pohybová výchova – cvičení na říkanky.

- *Pokusy v MŠ*
- *Plavecký výcvik – Plavecká škola Pardubice*
- *Lyžařský kurz – Ski Fanatic Hlinsko*
- *Škola v přírodě - letní*

Škola v přírodě je pořádána v přírodním prostředí plném čistého ovzduší. Velmi dbáme na bezpečnost dětí, dostatek pitného režimu a správné stravování po celou dobu pobytu. Tyto akce jsou dobrovolné, účast je zcela na rozhodnutí rodičů, kdy

by měl každý rodič vždy zvážit, zda jeho dítě zvládne odloučení od rodiny. Děti vedeme ke zdravému pohybu na čerstvém vzduchu, vybíráme aktivity vhodné pro dané prostředí, navštěvujeme zajímavá místa dané lokality. Děti jsou vedeny k poznávání přírodních krás, učí se být citlivé k přírodě, získávají povědomí o širším společenském, kulturním a technickém prostředí, osvojují si praktické dovednosti, získávají zkušenosti, rozšiřují si poznatky o České republice. Učí se orientovat v neznámém prostředí, prohlubují svou tělesnou zdatnost a odvalu. Učí se mít zodpovědnost za své zdraví. Ale především si všichni užíváme spoustu legrace a domů odvážíme mnoho zážitků.

Každodenně mají možnost rodiče sledovat zprávy ze školy v přírodě na webových stránkách. Tyto jsou doplněny rozsáhlou fotogalerií. Je to jeden ze způsobů prezentace školy a komunikace s rodiči, kteří ji velmi kladně hodnotí. Kladné ohlasy ze strany rodičů jsou nám velkou odměnou.

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Evaluace (hodnocení) je proces průběžného vyhodnocování vzdělávací činnosti a slouží ke zkvalitnění práce školy. Smyslem autoevaluace je nalézt, uvědomit si nedostatky, navrhnout realizaci a účinné postupy vedoucí k jejich nápravě.

Sledované oblasti:

- podmínky vzdělávání (věcné, životosprávní, psychosociální, organizační, řízení mateřské školy, personální zajištění, spolupráce s rodiči a ostatními subjekty);
- průběh vzdělávání (hodnocení práce pedagogů – přístup k dětem, pedagogický styl, metody, formy, vzdělávací nabídka, profesionální dovednosti);
- výsledky vzdělávání (hodnocení individuálních vzdělávacích pokroků dětí a úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům);
- kvalita personální práce a kvalita DVPP.

Vypracovala : Bc. Dagmar Kulhavá, ředitelka školy

Na tvorbě Školního vzdělávacího programu se dále podílel kolektiv zaměstnanců mateřské školy.

